

ИНСТИТУТ ПО ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

УТВЪРДИЛ:

Директор на ИФС

проф. дсн Емилия Ченгелова

**КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА**

НАУЧНА ОБЛАСТ: 2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 2.3. ФИЛОСОФИЯ

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА: ОНТОЛОГИЯ (шифър 05.01.16)

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН: ДОКТОР

НИВО ПО НКР:

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: ДОКТОР ПО ФИЛОСОФИЯ

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: 3 /три / или 4 /четири/ или 5 /пет/ ГОДИНИ

**ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА / САМОСТОЯТЕЛНА
ЗАДОЧНА**

**КВАЛИФИКАЦИОННАТА
ХАРАКТЕРИСТИКА Е ВЪВЕДЕНА С ПЛАНА
ЗА ОБУЧЕНИЕ ПРЕЗ:**

СОФИЯ, 2024

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Специалност „Философия“ предлага програма за обучение на докторанти в образователната и научна степен „Доктор“ в научната специалност „Онтология“. Програмата е предназначена за магистри, които са завършили философия, но също така и широк кръг хуманитарни специалности. В определени области и проекции тя е подходяща и за студенти от природо-научните специалности.

Програмата цели развитие на иновативно теоретично мислене, изграждане на умения за формулиране на проблем и набелязването на пътища за неговото решаване, формиране на критическа нагласа и саморефлексия.

Използват се съвременни изследователски подходи, методи и форми на философстване. Чрез обучението се осигурява разширяване на фундаменталната теоретико-професионална подготовка чрез разработване на дисертационен труд по основополагащ или приложен проблем за науката и обществената практика в съответствие с високите съвременни изисквания и необходимостта от непосредствено обвързване на научната теория с духовните предизвикателства на епохата.

Целта на философската колегия в ИФС-БАН е да утвърди докторантурата като основна форма за организирана подготовка на висококвалифицирани кадри в областта на философията. В духа на изискванията на Болонския процес учените по философия последователно работят за задълбочено усвояване от страна на докторантите на систематизирани знания в областта на онтологията и за овладяване на основните умения и методи за самостоятелни научни изследвания. Това е част от нашето вписване в духа на Европа. Акцентът при обучението на докторанти се поставя и върху изграждането на способности за критическо философстване, оценяване и синтез на новите глобалистки и постмодерни идеи, интерпретации и подходи във философските изследвания. Внимание се отделя на формирането на докторантите като млади учени, притежаващи способността свободно да комуникират с колеги от професионалната общност, както и с по-широка аудитория. Последното е от особена важност предвид спецификите на региона и, по-общо, нивото на развитието на България като страна членка на Европейския съюз.

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Целта на докторантурата по научната специалност „Онтология“ е да бъдат подготвени висококвалифицирани и с достатъчен научен потенциал кадри, които със знания и научно-изследователски умения да допринесат за развитието на духовността в България.

Докторантите се подготвят за работа с класически текстове. Тяхната практика е теоретичното изследване. Формирането на иновативно мислене е основен приоритет на програмата.

Защитили докторска степен могат да се реализират в много области на съвременния живот у нас и чужбина: наука, образование, културна сфера, управленски дейности, проектна дейност и мн. др.

3. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

В теоретичен план докторската програма по „Онтология“ обхваща и проследява как се развива в историко-философски порядък изследването и разбирането за „битие“ от Аристотел до Хайдегер, но и в съвременните философски онтологии, например в опитите да се прави динамична онтология днес. В специализиран план докторантите, обучаващи се в докторската програма, имат възможност за прилагане на изработените знания и умения в различни дисциплинни полета, също в интердисциплинарни изследвания.

4. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1. Знания (теоретически и/или фактологически)

Докторантите, завършили докторската програма по „Онтология“ трябва да притежават систематизирани знания в областта на философските онтологии и да са способни за прилагане на критичен анализ. Да са овладели методи, свързани с реализацията на научно изследване по философия. Придобиване на знания на най-високо равнище в областта на философията, както и в близки хуманитарни области, да притежават способност за разширяване и проблематично изменение на съществуващи знания в областта на философията и в други близки научни области.

4.2. Умения (познавателни и/или практически)

Умение за осъществяване на интердисциплинарна методология за изследване в областта на хуманитаристиката. Докторантите, завършили докторската програма по „Онтология“ трябва да умеят да осъществяват критични изследвания и свободно да боравят с философската трансцендентално-логическа, херменевтична и феноменологична методология. Да притежават умения за разширяване и преодоляване на кричани проблеми в областта на проучването, както и да се развиват иновативни теоретични решения.

4.3. Самостоятелност и отговорност

Докторантите в програмата трябва да създават и интегрират нови знания чрез самостоятелност на изследването, както и да разширяват обхвата на философската теоретизация чрез адаптация в актуалната проблематика. Да притежават самостоятелна преценка за постигнатите резултати от изследваната философска проблематика. Да притежават способност за адаптация в съвременния изследователски процес.

4.4. Компетентност за учене

Докторантите в програмата трябва да покажат капацитет за систематично философско придобиване на знания и тяхното осмисляне и разбиране. Да показват компетенции в разбирането за научно изследване, публикационна активност и ориентация в съвременните библиографски и наукометрични системи.

4.5. Комуникативни и социални компетентности

Докторантите трябва да демонстрират компетенции за концептуализация и осъществяване на проекти за нови знания, както и прилагане и разбиране на най-модерните теоретични достижения с областта на философското знание. Да притежават езикова компетентност, която да позволява свободния обмен на теоретичен материал и разпространение на идеи.

4.6. Професионални компетентности

Докторантите в програмата по „Онтология“ трябва да разбират в детайли техниките за прилагане на научно и академично изследване. Да имат компетентна преценка по сложни въпроси в областта на философията дори и в отсъствието на пълни данни. Да представят систематично идеите си и да извеждат и проблематизират философски концепти пред специалисти и неспециалисти в областта. Да притежават способност да продължават изследванията си в съответната философска област на по-сложни концептуални равнища като допринасят за развитието на нови идеи и теоретични методи.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Придобилите ОНС „доктор“ по „Онтология“ имат следните възможности за професионална реализация:

В системата на Министерство на образованието и науката:

- Специалисти по обществени науки и изследователи в структурите на висшето образование
- преподаватели във висше училище;
- експерти към регионалните инспекторати по образование и култура по въпросите, свързани с хуманитарното образование и формите на неговото социално приложение;
- експерти в общински отдел „Образование“;
- консултанти и организатори на социални и културни дейности в неправителствени и благотворителни организации и в системата на непрекъснатото образование;
- аналитични специалисти в образованието като изследователи в областта на философията и гражданското образование.

В системата на Министерство на образованието и науката

- По ДООИ – 345 Стопанско управление и администрация

В системата на Министерство на труда и социалната политика като:

експерт в общинските комисии за образование и култура и към общинските дирекции.

Длъжности:

По националната класификация на длъжностите и професиите в Република България (2011 г.) длъжностите, които завършилият ОНС „доктор“ по „Онтология“ могат да заемат, са:

- единична група 2310 – Преподаватели във висши училища;
- 2330, 5005 – учители по общообразователен учебен предмет в гимназиален етап;
- единична група 1223 – Ръководители на научноизследователска и развойна дейност;
- единична група 1345 – Ръководители в образованието;
- единична група 3435 – Други приложни специалисти в областта на изкуството и културата.

Ръководител на секция „Онтология и епистемология“:

/доц. д-р Кристиян
Енчев/

**Квалификационната характеристика на успешно завършилите ДП „Онтология“ е приета с Решение НС на ИФС, Протокол № 1425.06.2024 г., т. 5.*